

مجموعه گفتارهای علمی اخلاقی

حضرت آیت الله یثربی دامت برکاته

به سوی معرفت

تفسیر آیات ولایت و امامت

امام زمان (عجل الله فرجه الشریف)

مهربان

و ناظر رنج‌های شیعیان

۱۴ شهریور ۱۳۸۶

۲۲ شعبان ۱۴۲۸

تکثیر این جزوه

با رعایت محتوا، حفظ امانت در نقل و ذکر مأخذ مجاز است

« الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين » .

قال الله الحكيم في محكم كتابه :

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾^(۱) .

او کسی است که رسول خود را با هدایت و دین حق فرستاد تا او را بر همه ادیان غالب سازد، هر چند مشرکان کراحت داشته باشند .

« اللهم كن لوليك الحجة ابن الحسن صلواتك عليه وعلى آباءه في هذه الساعة وفي كل ساعة ولياً وحافظاً وقائداً وناصراً ودليلاً وعيناً حتى تسكنه أرضك طوعاً وتمتعه فيها طويلاً » « وامن علينا برضاه وهب لنا رأفته ودعائه ورحمته وخيره ورؤيته واجعل صلواتنا به مقبولة وذنوبنا به مغفورة وهمومنا به مكفية وحوائجنا به مقضية ودعائنا به مستجاباً وصل عليه وعلى آباءه الطيبين الطاهرين »^(۲) .

۱- سورة صف، آیه ۹ .

۲- المزار، صفحه ۵۸۴ .

چکیده سخن:

در جلسه گذشته در مورد ضرورت وجود ائمه اطهار علیهم السلام سخن گفتیم و بر این ادعا براهین و ادله عقلی و نقلی اقامه نمودیم. سپس در مورد امام عصر (عجل الله فرجه الشریف) نکاتی را عرضه داشتیم و به برخی از ویژگیها و امتیازات خاص ایشان اشاره نمودیم. قصد داریم انشاء الله در این جلسه از زبان وحی، برخی دیگر از امتیازات امام عصر (عجل الله فرجه الشریف) را بیان نماییم.

ولی عصر (عجل الله فرجه الشریف) در حدیث لوح:

در جلسات گذشته به مناسبت ولادت سید الشهداء علیه السلام فرازهای از حدیث لوح را شرح دادیم^(۱). خلاصه حدیث لوح از این قرار بود که جابر بن عبدالله انصاری برای تبریک و تهنیت ولادت سید الشهداء علیه السلام خدمت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام شرفیاب شد و در دست ایشان لوح سبز رنگی دید که در آن نوشته‌هایی شبیه به رنگ آفتاب بود. جابر به حضرت صدیقه کبری علیها السلام عرض کرد: «این لوح چیست؟» حضرت در پاسخ فرمودند: «این لوحی است که خداوند متعال آن را به رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم هدیه داده است و در آن اسم پدرم، همسرم، دو فرزندم و اسم امامانی که از نسل فرزندم می‌باشند نوشته شده است و پدرم صلی الله علیه و آله و سلم آن را برای خوشحالی (مژدگانی) به من هدیه داده است.»

در این روایت نامهای مبارک ائمه اطهار علیهم السلام و ویژگی‌های آنان ذکر شده

است. به مناسبت سخن، ویژگی‌هایی را که در این حدیث برای امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) ذکر شده است را بیان می‌نماییم.

«... أخرج منه الداعي إلى سبيلي والخازن لعلمي الحسن وأكمل ذلك

بابنه «م ح م د» رحمة للعالمين، عليه كمال موسى وبهاء عيسى وصبر
أيوب؛

از امام هادی عليه السلام کسی متولد می‌شود که دعوت کننده به راه من است و گنجینه دار نیکوی علم من، و آن را کامل و تمام می‌کنم بوسیله فرزندش «م ح م د» که رحمت است برای جهانیان. برای او است کمالات موسی عليه السلام و آبرو و عزت عیسی عليه السلام و صبر ایوب عليه السلام.
فیدلّ اولیائی فی زمانه و تتهادی رؤوسهم کما تتهادی رؤوس التّرك
والدیلم، فیقتلون و یحرقون و یكونون خائفین، مرعوبین، و جلین، تصبغ
الأرض بدمائهم؛

در زمان [غیبت] او دوستان و اولیای من ذلیل و خوار می‌گردند، و سرهای آنان از بدن [جدا می‌گردد] و هدیه داده می‌شود همانند سرهای غلامان ترک و دیلم، آنان کشته و سوزانده می‌شوند، در آن زمان آنان، بیمناک ترسان و نگرانند و زمین با خون آنان رنگین می‌گردد.

و یفشو الویل و الرّثا فی نساءهم اولئک اولیائی حقاً، بهم أذفع کلّ فتنة
عمیاء حندس و بهم أکشف الرّلازل و أذفع الآصار و الأغلال، أولئک علیهم
صلوات من ربهم و رحمة و أولئک هم المهتدون؛

صدای ناله و شیون از زنانشان برخاسته است. به درستی که آنان

دوستان من هستند و من به وسیله آنان فتنه‌های کور و تاریک را دفع می‌کنم و از بروز حوادثی چون زلزله و اسارت جلوگیری می‌نمایم، سلام و رحمت خداوند بر آنان است و آنان هدایت شدگان‌اند.

قال عبدالرحمن بن سالم: قال أبو بصير^(۱): لو لم تسمع في دهرك، إلا هذا الحديث لكفأك، فضنه إلا عن اهله^(۲).

عبدالرحمن بن سالم می‌گوید: ابو بصیر به من گفت: اگر در سر تا سر زندگانیت، فقط این حدیث را شنیده باشی تو را کافی و بسنده است، پس آن را فقط به اهلش بازگو.

لها م زمان (عجل الله فرجه الشريف) رحمت جهانیان :

نخستین امتیازی که در این حدیث شریف قدسی برای امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) ذکر شده است صفت «رحمة للعالمین» می‌باشد. این صفت فقط یک بار در قرآن و آن هم در رابطه با وجود مبارک رسول الله ﷺ به کار برده شده است.

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾^(۳).

ما تو را جز برای رحمت جهانیان نفرستادیم.

-
- ۱- ابو بصیر (یحیی بن القاسم الاسدی) از شاگردان امام باقر و امام صادق علیهما السلام، و از اصحاب اجماع می‌باشد، کتابی در مناسک حج نوشته است و در سال ۱۵۰ هجری قمری فوت نمود. (معجم رجال الحدیث آیت الله خویی رحمته الله جلد ۲۰ صفحه ۷۴).
 - ۲- کافی، جلد ۱ صفحه ۵۲۸.
 - ۳- سوره انبیاء، آیه ۱۰۷.

به جز خاتم الأنبياء ﷺ و خاتم الأوصياء (عجل الله فرجه الشريف) هیچ
یک از اولیاء، انبیاء و ائمة اطهار علیهم السلام به این وصف نایل نشده‌اند، و این امتیاز
مخصوص آن دو بزرگوار می‌باشد.

این امتیاز نشان دهنده آن است که دارنده و صاحب این مقام از سعه
وجودی خاصی برخوردار است و دارای رحمتی گسترده، وسیع و عام می‌باشد و
همه مخلوقات و موجودات را در همه اعصار و قرون در بر می‌گیرد و به مخلوقی
خاص و یا زمانی خاص تعلق ندارد. به عبارت گویاتر صاحب این مقام دارای
رحمتی گسترده است که همه هستی را در زیر بال و پر خود دارد.

معنای عالمین:

برای فهم بهتر و دقیقتر معنای رحمة للعالمین بهتر است ابتدا معنای تک
تک واژه‌ها را بررسی کنیم تا به عظمت این مقام پی ببریم. رحمت که نیازی به
ترجمه ندارد چون به لطف شاگردی مکتب اهل بیت علیهم السلام و عنایت خاص حضرت
ولی عصر (ارواحنا فداه) آنچنان در آن غوطه وریم که مانند ماهی در آب، از این
نعمت به کلی غافل شده‌ایم و فقط کافی است تا قدری به اطرافمان نگاه کنیم تا
رحمت الهی را با تمام وجود درک کنیم. آیا به راستی این سر بلندی و آزادگی
شیعه در عین مظلومیتش، به جز با افاضه رحمت از سوی رحمة للعالمین (ارواحنا
فداه) امکان دارد؟ ولی برای اینکه بدانیم دایره شمول رحمت حضرت ولی عصر
(ارواحنا فداه) تا چه اندازه است باید قدری در معنای کلمه (عالمین) تأمل کنیم؛
چرا که با پی بردن به گستردگی معنای این کلمه، به گستردگی سفره رحمت آن
جناب هم پی می‌بریم.

خداوند متعال می‌فرماید:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾^(۱).

ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است *
(خداوندی که) بخشنده و بخشایشگر است.

بر اساس این آیه شریفه تربیت همه عالم در انحصار ذات اقدس ربوبی می‌باشد، دلیل آن هم دو صفت رحمن و رحیم بودن خداوند متعال است.
عالمین به صورت جمع ذکر شده است نه به صورت تثنیه یعنی همه عوالم وجود در پرتو رحمت الهی قرار دارد، که منظور از همه عوالم، «عالم ملک و عالم ملکوت» می‌باشد.

«عالم ملک» عالمی است که ما آن را درک و احساس می‌کنیم و مشهود و محسوس انسانها می‌باشد.

«عالم ملکوت» عالمی است که مشهود و محسوس انسانهایی است که مراحل و مقاماتی را در تهذیب نفس طی کرده‌اند و البته این عالم را نمی‌توان با حواس ظاهری شناخت و به آن پی برد.

﴿فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾^(۲).

پس منزّه است خداوندی که ملکوت همه چیز در دست اوست؛ و شما را به سوی او باز می‌گرداند.

به قول برخی از فلاسفه عالم ملک نماد و آینه‌ای از عالم ملکوت است.

چرخ با این اختران نغز و خوشی و زیباستی صورتی در زیر دارد هر چه در بالاستی

۱- سوره حمد، آیات ۳ و ۲.

۲- سوره یس، آیه ۸۳.

عالم ملک و ملکوت با همه وسعت و گستردگی آن، تربیت شده خداوندی است که رب العالمین و رحمان و رحیم است.

ربانیت (مربی‌گری) و رحمانیت الهی همه عوالم وجود را در بر می‌گیرد و به همین دلیل هیچ تفاوت و تناقضی بین عوالم، چه عالم ملک و چه عالم ملکوت، وجود ندارد. لذا خداوند متعال می‌فرماید:

﴿الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن تَفَاوُتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِن فُطُورٍ * ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ﴾^(۱).

همان کسی که هفت آسمان را بر فراز یکدیگر آفرید؛ در آفرینش خداوند رحمان هیچ تضادی و عیبی نمی‌بینی. بار دیگر نگاه کن، آیا هیچ شکاف و خللی مشاهده می‌کنی؟! بار دیگر (به عالم هستی) نگاه کن، سرانجام چشمانت (در جستجوی خلل و نقصان ناکام مانده) به سوی تو باز می‌گردد در حالی که خسته و ناتوان است.

معنای رحمانیت الهی:

در آیه شریفه خداوند فرمودند هیچ تضاد و تناقضی در مخلوقات آن کسی که دارای صفت «رحمن» است مشاهده نمی‌کنی. چنانکه مشاهده می‌کنید خداوند پس از آنکه خود را با صفت رحمانیت معرفی کرد این مطلب را بیان فرمود که هیچ تناقضی در عالم وجود ندارد. در میان فقها و علماء علم اصول قاعده‌ای وجود

۱-سوره ملک، آیات ۴ و ۳.

دارد که می‌فرمایند: «تعلیق الحکم بالوصف مشعرٌ بالعلیّة» یعنی معلق بودن و متوقف بودن یک حکم به صفتی نشان دهنده این است که آن صفت عامل و علت به وجود آمدن حکم است. با این توضیح، اگر قاعده مذکور را به این آیه سرایت دهیم در می‌یابیم که عدم وجود تناقض در آفریده‌های خداوند ریشه در رحمانیت حضرت حق (سبحانه و تعالی) دارد.

خداوند متعال به دلیل رحمانیت خود، هیچ تفاوتی بین مخلوقات نمی‌گذارد و وسعت رحمت او همه آفرینش را در بر می‌گیرد و همه مخلوقات و موجودات متناسب با قابلیت دریافت و ظرفیت وجودی خود از رحمانیت الهی مستفید و مستفیض می‌گردند.

دهنده‌ای که به گل نکهد و به گل جان داد به هر چه، هر چه سزا دید حکمتش آن داد^(۱)

در این رابطه خداوند متعال در آیه دیگری می‌فرماید:

﴿الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ * عَلَّمَهُ الْبَيَانَ * الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ * وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ﴾^(۲).

خداوند رحمان * قرآن را تعلیم فرمود * انسان را آفرید * و به او (بیان) را آموخت * خورشید و ماه با حساب منظمی می‌گردند * و گیاه و درخت برای او سجده می‌کنند.

معنای رحیمیت الهی:

علاوه بر آن که خداوند متعال رحمان است، رحیم نیز می‌باشد؛ یعنی ذات

۱- محتشم کاشانی.

۲- سوره الرحمن، آیات ۶ تا ۱.

اقدس ربوبی، مربّی و تربیت کننده عالم ملکوت است و رحیم بودن خداوند متعال، رحمت خاصی است که مخصوص عالم ملکوت می باشد، بدین دلیل این صفت در تمام قرآن به همراه اوصاف دیگری ذکر شده است و به تنهایی و مستقلاً نیامده است.

خداوند متعال رحمت خاصّ خود (رحیم) را نیز به رسول الله ﷺ عنایت فرموده است. در این رابطه خداوند متعال می فرماید:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ﴾^(۱).

به یقین رسولی از خود شما به سویتان آمد که رنجهای شما بر او سخت است، و اصرار بر هدایت شما دارد، و نسبت به مؤمنان رؤف و مهربان است.

امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) رحمان و رحیم:

با توجه به آیاتی که تا به حال ذکر نمودیم روشن گردید که خداوند متعال تربیت کننده همه عوالم و دارای یک رحمت عام و گسترده «رحمان» و یک رحمت خاصّ «رحیم» می باشد و خداوند سبحان این دو رحمت را به پیامبر اکرم ﷺ هم تفویض کرده است؛ زیرا ایشان مظهر تامّ و اتمّ اسم رحمان و رحیم می باشند.

با توجه به حدیث لوح در می یابیم که امام عصر (عجل الله فرجه الشریف)

۱- سوره توبه، آیه ۱۲۸.

نیز همانند رسول الله ﷺ مظهر اسم رحمان و رحیم می‌باشند. نکته مهم آن که این وصف و امتیاز مخصوص خاتم الأنبياء ﷺ و خاتم الأوصياء (عجل الله فرجه الشريف) می‌باشد و هیچ مخلوق و موجود دیگری در این وصف با آنان شریک نمی‌باشد.

در دعای عدیله در رابطه با امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) آمده است.
 «بقائه بقیت الدنيا ویمنه رزق الوری ووجوده ثبتت الأرض
 والسماء»^(۱).

دنیا به [برکت] وجود ایشان پا برجاست و به یمن وجود ایشان مردم از رزق و روزی بهره‌مند می‌شوند و به وجود ایشان آسمان و زمین ثابت و قرار یافته است.

جهان آفرینش طفیل وجود ائمه اطهار ﷺ است و به برکت آنان است که مخلوقات و موجودات از روزی برخوردار و بهره‌مند می‌گردند، آنان وسایط فیض الهی هستند و قیام مخلوقات به وجود آنان است. قیومیت ائمه اطهار ﷺ با قیومیت ذات اقدس حق منافات و تعارضی ندارد، زیرا قیومیت آنان به اذن الهی و در طول قیومیت خداوند متعال قرار دارد^(۲).

انواع فاعل:

برای اینکه بهتر دریابیم که چگونه حیات، قیام و رزق همه موجودات به

۱- دعای عدیله، (مفاتیح الجنان).

۲- زیارت مقدسه جامعه کبیره این مطالب را به زیباترین شکل ممکن بیان فرموده است که به همه خوانندگان محترم توصیه می‌کنیم از مداومت بر این زیارت شریف غافل نباشند.

ائمه اطهار عليهم السلام وابسته است و در عین حال این اوصاف با خالقیت، قیومیت و رزاقیت ذات ذوالجلال ربوبی منافات و تعارضی ندارد به این تقسیم بندی توجه فرمایید.

- در یک تقسیم بندی فاعل را به دو گونه، تقسیم می‌کنند،
- ۱- فاعل ما منه الوجود، این فاعل، فاعل ما یشاء^(۱) است و همه هستی به اراده او موجود شده است و آن ذات اقدس ربوبی می‌باشد.
 - ۲- فاعل ما به الوجود، منظور از این فاعل ائمه اطهار عليهم السلام و در حال حاضر حضرت ولی عصر (عجل الله فرجه الشریف) می‌باشند. زیرا قوام همه موجودات به آنان است و اگر جهان هستی لحظه‌ای از وجود آنان تهی گردد، از هم فرو پاشیده خواهد شد^(۲).

لها م زمان (عجل الله فرجه الشریف) لز زبان رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم پس از حجة الوداع خطبه معروفی ایراد فرمودند، که به «خطبه غدیریّه» مشهور است. ایشان صلى الله عليه وآله وسلم در این خطبه امیرالمؤمنین عليه السلام را به جانشینی خود معرفی می‌نمایند و سپس دیگر جانشینان خود را که از فرزندان امیرالمؤمنین عليه السلام می‌باشند یک به یک نام برده و معرفی می‌کنند. به فرازهایی از این خطبه اشاره می‌نماییم.

۱- یعنی هر چه را اراده کند به وجود می‌آید قرآن در این زمینه می‌فرماید: «إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ».

۲- روایات در این زمینه را در منبع ذیل ملاحظه فرمایید. مستدرک سفینه البحار، جلد ۵ صفحه ۲۷۳.

امام باقر علیه السلام می فرماید:

« حج رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم ... فأتاه جبرئیل علیه السلام فقال له : یا محمد إن الله جلّ

اسمه یقرؤک السلام ویقول لك :

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به حج مشرف شدند ... سپس جبرئیل علیه السلام خدمت ایشان مشرف شد و عرض کرد: ای محمد صلی الله علیه و آله و سلم! خداوند متعال به شما سلام فرستاد و فرمود:

إني لم أقبض نبياً من أنبيائي ولا رسولاً من رسلي إلا بعد إكمال ديني وتأکید حجّتي وقد بقي عليك من ذاك فريضة مما تحتاج أن تبلغهما قومك : فريضة الحجّ وفريضة الولاية والخلافة من بعدك ؛ فإني لم أخل أرضي من حجّة ولن أخليها أبداً ؛

من هیچ پیامبر و فرستاده‌ای را قبض روح نکردم مگر آن که پیش از آن دینم را کامل گردانم و حجّتم را محکم، و برای تو دو فريضة (دستور) از رسالت باقی مانده است که باید آن را به قوم خود ابلاغ کنی، فريضة حج و فريضة ولایت و خلافت پس از خود را؛ چرا که من زمین خود را از حجّت خالی نگذاشته و بعد از این هم نمی‌گذارم.

سپس پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

... معاشر الناس! إنّه آخر مقام أقومه في هذا المشهد فاسمعوا وأطيعوا وانقادوا لأمر ربكم، فإنّ الله عزّوجلّ هو مولاكم والهكم ثمّ من دونه محمد صلی الله علیه و آله و سلم وليكم القائم المخاطب لكم، ثم من بعدي عليّ وليكم وإمامكم بأمر ربكم ثمّ الإمامة في ذريّتي من ولده إلى يوم تلقون الله ورسوله ؛
ای گروه مردمان! این آخرین جایگاهی که در آن باشما سخن

می‌گویم . پس گوش دهید ، اطاعت کنید و مطیع و پیرو دستور خدایتان باشید . به درستی که خداوند عزوجل مولی و اله شماست و پس از او من ولی شما هستم که در حال سخن با شما می‌باشم ، و پس از من علی [علیه السلام] به امر پروردگار ولی و امام شما است ، و سپس امامت در نسل من و از فرزندان علی [علیه السلام] می‌باشد .

... معاشر الناس ! النور من الله عزوجل في مسلكك ثم في علي ثم في النسل منه إلى القائم المهدي الذي يأخذ بحق الله وبكل حق هو لنا لأن الله عزوجل قد جعلنا حجة على المقصرين والمعاندين والمخالفين والخائنين و آلائمين والظالمين من جميع العالمين ؛

ای گروه مردم ! نور الهی در من ، و در علی [علیه السلام] و در فرزندان او تا مهدی قائم [عجل الله فرجه الشريف] راه یافته است ، او [ولی عصر عجل الله فرجه الشريف] حق خداوند و حق ما را می‌ستاند ، زیرا خداوند متعال ما را حجتی بر کوتاهی کنندگان ، لجبازان ، مخالفان ، خیانتکاران ، گناه کاران و ستم کنندگان از تمام جهانیان قرار داده است .

... ألا إن خاتم الأئمة منّا القائم المهدي ، ألا إنه الظاهر على الدين ، ألا إنه المنتقم من الظالمين ... ألا إنه خيرة الله ومختاره ... ألا إنه المخبر عن ربه عزوجل والمنبئ بأمر إيمانه ... ألا إنه الباقي حجة ولا حجة بعده ولا حق إلا معه ولا نور إلا عنده ألا إنه لا غالب له ولا منصور عليه ألا إنه ولي الله في

أرضه وحكمه في خلقه وأمنيه في سرّه وعلا نيته»^(۱).
 ... آگاه باشید، به درستی که خاتم امامان از نسل ما می باشد و او مهدی
 قائم [عجل الله فرجه الشريف] است، او آشکار کننده دین است، او از
 ستمکاران انتقام می گیرد... او برگزیده و مختار خداوند است... او از
 خدا خبر می دهد و نسبت به ایمان به وی، هشدار می دهد... او حجّت
 باقیمانده خداوند است و حجّتی پس از او نخواهد بود، و حقّی نیست
 مگر آن که همراه وی باشد، و نوری نیست مگر آن که نزد وی باشد،
 [او پیروز کننده دین است و] کسی بر او پیروز نخواهد شد و نصرت
 نخواهد یافت، او ولیّ خداوند در زمین است و حاکم او در میان
 مخلوقات است و امانت دار نهان و آشکار اوست...

حقّ ائمه اطهار علیهم السلام :

در فرازی از این روایت آمده است که امام زمان (عجل الله فرجه الشريف)
 حقّ خداوند و حقّ ما را می ستاند. به روایتی در این رابطه توجّه فرمایید:
 روزی شخصی در حضور امام صادق عليه السلام عطسه کرد و از این بابت خداوند
 را شکر کرد و به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم سلام فرستاد، امام صادق عليه السلام به او فرمودند:
 « هذا حقّ الله أدیت وهذا حقّ رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فأین حقّنا؟ »^(۲).
 حقّ خداوند را به جای آوردی (شکر) حق پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را ادا نمودی
 (به او سلام فرستادی) پس چرا حقّ ما را به جای نیاوردی؟

۱- احتجاج، جلد ۱ صفحات ۶۴-۵۵.

۲- مستدرک الوسایل، جلد ۸ صفحه ۳۸۲.

منظور حضرت این است که پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام از یکدیگر جدا نیستند لذا هرگاه بر پیامبر درود فرستادی باید همراه آن به اهل بیت علیهم السلام نیز درود بفرستی و شاید سِرّ اینکه شیعه بر خلاف اهل سُنّت پس از ذکر نام مبارک پیامبر ﷺ جمله «صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ» را می‌گویند و در صلوات و درود بر پیامبر و آل طاهربینش با هم تکیه دارند همین حدیث شریف و امثال آن باشد.

منتخب و برگزیده خداوند:

در فراز دیگری از خطبه غدیریّه، رسول الله ﷺ امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) را برگزیده خداوند می‌نامند و می‌فرمایند:

«أَلَا إِنَّهُ خَيْرُ اللَّهِ وَمَخْتَارُهُ» .

آگاه باشید که او برگزیده خداوند است .

این تعبیر و وصف در مورد سید الشهداء علیهم السلام نیز بکار برده شده است، در زیارت آن حضرت علیهم السلام آمده است:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ وَابْنَ خَيْرَتِهِ»^(۱) .

سلام بر تو ای برگزیده خدا و فرزند برگزیده او .

اگر در زندگی این دو بزرگوار دقت و تأمل کنیم خواهیم دید که سید الشهداء علیهم السلام با خون خود و فرزندان و یاران شان و حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) با نهضت و قیام فراگیرشان باعث احیای دین خداوند، درست در موقعی که دین در آستانه اضمحلال و فرو پاشی است، هستند و احتمالاً به دلیل این صفت مشترک به مقام خیرة اللهی نائل آمده‌اند.

۱- کامل الزیارات، صفحه ۳۲۸ باب ۷۱.

امام عصر (عجل الله فرجه الشريف) دارای بالاترین کمال و عزت:

یکی دیگر از امتیازات امام عصر (عجل الله فرجه الشريف) در حدیث لوح این است که ایشان دارای کمالات و فضایل حضرت موسی عليه السلام و عزت و شرافت حضرت عیسی عليه السلام هستند. با رجوع به قرآن کریم در می‌یابیم که منتهای کمال حضرت موسی عليه السلام این است که وی به مقام «کلیم اللهی»^(۱) رسیده و هم صحبت خداوند متعال شد، و آخرین مقام و مرحله‌ای که حضرت عیسی عليه السلام به آن دست یافت مقام «اذن و کلمة اللهی»^(۲) می‌باشد و آن حضرت کلمة الله گردید. اما، امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) بقیة الله می‌باشند و به این مقام عالی دست یافته‌اند که بسی والاتر و بالاتر از مقام حضرت موسی و حضرت عیسی عليه السلام می‌باشد.

به روایتی در این زمینه توجه فرمایید،

احمد ابن اسحاق اشعری قمی^(۳) می‌گوید: نزد امام حسن عسکری عليه السلام

شرفیاب شدم،

«وَأَنَا أُرِيدُ أَنْ أَسْأَلَهُ عَنِ الْخَلْفِ [مَنْ] بَعْدَهُ، فَقَالَ لِي مَبْتَدَأًا: يَا أَحْمَدُ بْنُ

إِسْحَاقَ! إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَمْ يَخْلُ الْأَرْضَ مِنْذُ خَلْقِ آدَمَ عليه السلام وَلَا

يَخْلِيهَا إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ مِنْ حِجَّةِ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، بِهِ يَدْفَعُ الْبَلَاءَ عَنْ أَهْلِ

۱- سورة نساء، آیه ۱۶۴.

۲- سورة آل عمران، آیه ۴۵.

۳- احمد ابن اسحاق در سرپل ذهاب کرمانشاه مدفون است و دارای آرامگاه با شکوهی می‌باشد.

الأرض، وبه ينزل الغيث وبه يخرج بركات الأرض؛

می خواستم از جانشین شان سؤال کنم. اما ایشان پیش از آن که پرسش خود را مطرح نمایم فرمودند: ای احمد! خداوند متعال از هنگامی که حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ را آفرید تا روز قیامت، زمین را تهی از حجّتی بر خلق خود نمی گذارد، خداوند به وسیله حجّتش بلا را از اهل زمین دور می سازد و باران را فرو می آورد و برکات و خیر زمین را بیرون می آورد.

قال: فقلت له: يا ابن رسول الله! فمن الإمام والخليفة بعدك؟ فنهض عَلَيْهِ السَّلَامُ مسرعاً فدخل البيت، ثم خرج وعلی عاتقه غلام كأن وجهه القمر ليلة البدر من أبناء الثلاث سنين؛

ابو اسحاق می گوید: به ایشان عرض کردم: ای فرزند رسول الله عَلَيْهِ السَّلَامُ چه کسی پس از شما امام است؟ امام عَلَيْهِ السَّلَامُ سریع برخاستند و داخل منزل شدند، هنگام بازگشت بر دوششان کودکی بود با صورتی چون ماه و دارای سه سال سن.

فقال: يا أحمد بن إسحاق! لولا كرامتك على الله عز وجلّ وعلی حججه ما عرضت عليك إبنی هذا، إنه سمی رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وكنیته، الذي يملأ الأرض قسطاً وعدلاً كما ملئت جوراً وظلماً؛

سپس امام عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمودند: ای احمد ابن اسحاق! اگر کرامت و تفضّل خداوند بر تو و بر حجّتهایش نبود [و نزد ایشان محبوب نبودی]، فرزندم را به تو نشان نمی دادم، او هم نام و هم کنیه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ است او است که زمین را پراز داد و عدل می نماید همانگونه که

سرشار از بی داد و ستم می باشد.

... فقلت له : يا مولاي فهل من علامة يطمئن إليها قلبي؟ فنطق الغلام عليه السلام
 بلسان عربي فصيح فقال : أنا بقية الله في أرضه والمنتقم من أعدائه فلا
 تطلب أثراً بعد عين يا أحمد بن إسحاق»^(۱).

پس به ایشان عرض کردم: ای مولای من! آیا نشانه‌ای وجود دارد که
 قلبم با آن آرام گیرد؟ ناگهان فرزند خردسال عليه السلام زبان گشودند و با
 زبان عربی فصیح فرمودند: من بقية الله در زمین هستم و انتقام گیرنده
 از دشمنان خدا، حال پس از این مشاهده دیگر نشانه‌ای درخواست
 نکن.

امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) بقية الله هستند، در برخی از متون
 دینی در تعریف بقية الله آمده است:

« حجة الله في أرضه ، الذين يبقاهم الله في الأرض ولا تبقى الأرض إلا
 ببقائهم ».

بقية الله یعنی حجّت خداوند بر زمین، کسانی که خداوند آنان را در
 زمین نگه می‌دارد و زمین بدون وجود آنان باقی و پایدار نمی‌ماند.
 در ادعیه و روایات تعبیرات بسیار زیبایی در رابطه با امام عصر (عجل الله
 فرجه الشريف) بکار برده شده است، به عنوان نمونه هنگام ورود به سرداب
 مقدّس امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) مستحب است که بخوانیم:
 « السّلام عليك يا باب الله الّذي لا يؤتى إلاّ منه ... السّلام عليك يا ناظر

۱- کمال الدین، جلد ۲ صفحه ۳۸۴.

شجرة طوبى وسدرة المنتهى»^(۱).

سلام بر تو ای درب الهی که تنها از آن درب می توان وارد شد ... سلام

بر تو ای نگاه کننده به درخت طوبی و سدره المنتهی .

و در جایی دیگر این گونه به ایشان (عجل الله فرجه الشریف) درود و سلام

می فرستیم :

«اللهم صلّ علی محمد وآل محمد وأظهر کلمتک التامة»^(۲).

خداوندا بر محمد [ﷺ] و آل او سلام و درود بفرست و کلام تام

خود را روشن و ظاهر بگردان .

جایگاه پیروان راستین امام عصر (عجل الله فرجه الشریف):

یکی دیگر از ویژگی هایی که در رابطه با امام زمان (عجل الله فرجه

الشریف) در حدیث لوح ذکر شده این است که، اولیا و دوستان خداوند پیش از

ظهور ایشان ذلیل و خوار می گردند و کشته می شوند و سرهای آنان از بدن جدا

می گردد و

با توجه به این عبارتها در می یابیم که خداوند متعال یاران و انصار امام

عصر (عجل الله فرجه الشریف) را دوستان و اولیای خود معرفی می نماید و

می فرماید: دوستان و اولیای من در آن زمان به خاک و خون کشیده می شوند.

حال آن که در همین حدیث هنگامی که سخن از اصحاب و یاران امام صادق عليه السلام

به میان می آید، خداوند متعال می فرماید:

۱- بحار الانوار، جلد ۹۹ صفحه ۱۱۷ .

۲- المزار، صفحه ۲۰۷ .

«حقّ القول مَنّي لأكرم منّ مشوى جعفر ولأسرّته في أشياعه وأنصاره وأوليائه»^(۱).

حقیقتاً من جایگاه جعفر [علیه السلام] را کرامت می بخشم و او را از پیروان، یاران و دوستانش شاد و مسرور می گردانم.

خداوند متعال در رابطه با دوستان امام جعفر صادق [علیه السلام] می فرماید: آنان پیروان، یاران و دوستان امام صادق [علیه السلام] هستند، ولی در رابطه با پیروان امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) می فرماید: آنان دوستان من هستند و من به وسیله آنان فتنه‌ها را دفع و رفع می نمایم و در نهایت خداوند متعال به آنان سلام و درود می فرستد.

امام باقر [علیه السلام] در رابطه با جایگاه پیروان و انصار امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) می فرمایند:

«كأنّي بأصحاب القائم [علیه السلام] وقد أحاطوا بما بين الخافقين فليس من شيء إلا وهو مطيع لهم حتى سباع الأرض وسباع الطير يطلب رضاهم في كل شيء حتى تفخر الأرض على الأرض وتقول مربي اليوم رجل من أصحاب القائم»^(۲).

گویا من در میان یاران امام قائم [علیه السلام] هستم و آنان شرق و غرب عالم را در بر گرفته‌اند، چیزی یافت نمی شود به جز آنکه از آنان اطاعت می کند حتی درندگان زمین و آسمان خواستار جلب رضایت آنان می باشند، تا آن جا که قطعه‌ای از زمین بر قطعه‌ای دیگر فخر می ورزد

۱- کافی، جلد ۱ صفحه ۵۲۸.

۲- کمال الدین، جلد ۲ صفحه ۶۷۳.

و می‌گوید امروز یکی از یاران امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) از روی من گذشت.

داستانی از یکی از یاران امام زمان (عجل الله فرجه الشریف):

یکی از علمای حوزه علمیه قم برای من نقل کرد که یکی از پزشکانی که در مشهد واقعه حمله روس‌ها به حرم مطهر ثامن الحجج علیه السلام را ناظر بود به من گفت که: در بیمارستان مشغول طبابت بودم که فردی خوش سیما و نورانی نزد من آمد و گفت: «گلوله‌ای به من اصابت کرده است، لطفاً آن را خارج کنید». پس از معاینه مجروح به وی گفتم: «درمان تو کار ساده‌ای نیست؛ زیرا گلوله به مکان حساسی اصابت کرده است و احتمال مرگ شما می‌رود». اما آن شخص اصرار کرد که او را جراحی کرده و گلوله را خارج نمایم، با سخنان او من مسحور و مسحور شدم و آماده مداوای او شدم. مشغول کار شدم. او بر روی تختی دراز کشید و اذکاری را زمزمه نمود. عمل دو ساعت به طول انجامید، هنگامی که عمل تمام شد لبان او به حرکت در آمد و اذکاری را خواند و از جا برخاست. از قدرت او متعجب شدم به وی گفتم: «شما چه قدرت خیره‌کننده‌ای دارید!» و از وی خواستم که دعا کند که روس‌ها از خراسان خارج بشوند و دست آنان از هتک حرمت حرم مطهر علی بن موسی الرضا علیه السلام کوتاه گردد. او در پاسخ گفت: «روس‌ها خواهند رفت». چند روز از این واقعه نگذشته بود که روسها گروه گروه از شهر خارج می‌شدند پزشک در ادامه گفت: پس از مدتی آن شخص نورانی را در حرم دیدم و به او گفتم: «شما کیستی؟» و با اصرار از او خواستم که خودش را به من معرفی نماید و از ارتباطش با امام زمان عجل الله فرجه الشریف بگوید. او در

پاسخ گفت: «من با هفت واسطه با امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) ارتباط دارم».

کسانی که با هفت واسطه با حضرت بقیة الله (عجل الله فرجه الشریف) ارتباط دارند، اگر چنین قدرت عجیبی دارند، قدرت، شرافت و جایگاه افرادی که ارتباط نزدیکتر و پیوند قوی تری دارند چگونه و به چه صورت است؟!

امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) امامی صبور:

امتیاز دیگری که در حدیث لوح برای امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) بر شمرده شده این است که ایشان دارای صبر ایوب هستند. آری! حضرت ایوب علیه السلام مصائب و سختی‌های فراوانی را تحمل نمود. خود و همسرش بیمار شدند؛ فرزندان‌شان در گذشتند. و در فقر و تنگ دستی روزگار می‌گذراندند اما بر همه آنها صبر کرد و آنی نا شکیبایی و بی‌تابی ننمود و در همه حال خداوند را شاکر بود. اما مصائبی که امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) شاهد آن است، بسی فراتر و سخت‌تر از مصائب حضرت ایوب علیه السلام است و صبر آن حضرت بسیار بالاتر از صبر حضرت ایوب علیه السلام است.

امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) ناظر و شاهد تمام وقایع و اتفاقات گذشته، حال و آینده می‌باشند و بر همه مصائب و گرفتاری‌های شیعیان در همه اعصار و قرون اشراف کامل دارند و زمان‌های مختلف برای ایشان هیچ تفاوتی ندارد. امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) از سال ۲۵۵ هجری قمری تا به حال که نزدیک به ۱۲۰۰ سال می‌باشد شاهد و ناظر مصائب شیعیان می‌باشند. ایشان همچنان که مصائب و گرفتاری‌های امروزه شیعیان را می‌نگرند، ضربت خوردن

امیرالمؤمنین علیه السلام، قرار گرفتن مادرشان صدیقه کبری بین در و دیوار، سقط شدن محسن علیه السلام و آتش گرفتن خانه مادرشان را نیز شاهد بودند و هستند، ایشان در همین حال حاضر شهادت سید الشهداء علیه السلام و اسارت عمه‌شان حضرت زینب علیها السلام را می‌بینند و بر تمام مصایب و گرفتاری‌ها صبر و بردباری می‌کنند.

در آستانه ماه مبارک رمضان قرار داریم از مبلّغین محترم درخواست می‌کنم، فقط به دربار خانه اهل بیت علیهم السلام بروند و فقط از آنان بگویند و معرفت و علاقه مردم را به آنان افزایش دهند، سخن امام معصوم علیه السلام با سخن غیر معصوم تفاوت زیادی دارد و به هیچ وجه قابل مقایسه نمی‌باشد سخنان و احادیث آنان را به مردم بازگو کنیم، باشد که با برکت و توجّهات آنان رستگار و سعادتمند شویم.

« والسّلام علیکم ورحمة الله وبرکاته »

خود آزمایی :

- ① در حدیث لوح برای امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) چه امتیازاتی بر شمرده شده است؟
- ② وصف اختصاصی رسول الله ﷺ در قرآن چیست؟
- ③ معانی رحمان، رحیم و عالمین را بیان نمایید.
- ④ انواع فاعل را شرح و توضیح دهید.
- ⑤ خطبه غدیریّه چه وقت و توسط چه کسی ایراد گردید؟
- ⑥ اوصاف امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) در خطبه غدیریّه چیست؟
- ⑦ حقّ ائمه اطهار علیهم السلام چیست؟
- ⑧ چه توضیحی در مورد برگزیده خدا بودن امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) می‌توانید بیان کنید؟
- ⑨ معنای «بقیة الله» چیست؟
- ⑩ بالاترین کمال و عزّت امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) را توضیح دهید.
- ⑪ پیروان راستین امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) به چه کسی منسوب می‌شوند؟
- ⑫ معنای صبور بودن امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) را بیان نمایید.

به سوی معرفت ۲۷

۲۷

امام زمان (عجل الله فرجه الشريف)
ناظر و شاهد تمام وقایع و اتفاقات گذشته ،
حال و آینده می باشند و بر همه مصائب و
گرفتاری های شیعیان در همه اعصار و
قرون اشرف کامل دارند و زمان های
مختلف برای ایشان هیچ تفاوتی ندارد .
امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) از
سال ۲۵۵ هجری قمری تا به حال که
نزدیک به ۱۲۰۰ سال می باشد شاهد و
ناظر مصائب شیعیان می باشند . ایشان
همچنان که مصائب و گرفتاری های
امروزه شیعیان را می نگرند ...
(صفحه ۲۴ از همین جزوه)

www.yasrebi.ir

پست الکترونیک : info@yasrebi.ir

محل برگزاری جلسات :

کاشان : حسینیه مرحوم آیت الله یثربی رحمته الله علیه

تلفن : ۴۴۴۳۳۴۳ - ۴۴۴۵۲۷۷ - ۴۴۴۹۹۳۳ نمابر : ۴۴۴۹۹۳۳

به سوی معرفت ۲۷

۶